

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 156

din 26 octombrie 2023

Prin punctul de vedere nr. 19159/2023 din 06.10.2023, Direcția Legislație, documentare și contencios a supus analizei Plenului Consiliului Superior al Magistraturii necesitatea identificării unor soluții legislative pentru situația magistraților în cazul cărora se constată încetarea suspendării din funcție ca urmare a unei soluții de clasare sau de încetare a procesului penal.

Analizând punctul de vedere al direcției de specialitate, Plenul reține că pentru identificarea unei soluții normative care să reglementeze situații de natura celor semnalate este utilă o analiză din perspectiva posibilității angajării răspunderii disciplinare a judecătorului sau procurorului vizat.

Din această perspectivă, Plenul constată că reglementarea actuală a Legii nr. 303/2022 în materia abaterilor disciplinare săvârșite de magistrați nu cuprinde și o abatere disciplinară care să acopere situațiile în care se constată imposibilitatea exercitării acțiunii penale ca efect al unei cauze de încetare a procesului penal prevăzută la art. 16 alin. (1) lit. e), f) sau g) din Codul de procedură penală.

În conformitate cu aceste dispoziții legale, „ *Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă: (...)*

e) lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale;

f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică;

g) a fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii; (...).”

După cum este cunoscut, încetarea procesului penal poate interveni și în alte situații, respectiv atunci când există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege sau autoritate de lucru judecat ori a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii (art. 16 alin. (1) lit. h), i) și j) din Codul de procedură penală).

În legătură cu situația prevăzută la art. 16 alin. (1) lit. h) din Codul de procedură penală – există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege – Plenul apreciază că rațiunile pentru care legiuitorul a înțeles să reglementeze impunitatea făptuitorului, din punct de vedere al răspunderii penale, în cazul intervenirii unei situații de nepedepsire, se mențin și în ceea ce privește răspunderea disciplinară.

Spre exemplu, rațiunea instituirii cauzei de nepedepsire prevăzută la art. 290 alin. (3) din Codul penal (nepedepsirea mituitorului care denunță fapta înainte de sesizarea organului de urmărire penală cu privire la aceasta) a vizat încurajarea persoanelor care săvârșesc astfel de fapte să le denunțe pentru a atrage răspunderea penală, mai gravă, a persoanelor care săvârșesc infracțiuni de luare de mită. Or, posibilitatea angajării răspunderii disciplinare, cu consecința previzibilă a excluderii din magistratură, ar conduce în mod evident la efectul contrar, de descurajare a unei persoane să denunțe o astfel de infracțiune. În mod similar, se poate pune problema în privința cauzei de nepedepsire prevăzută la art. 292 alin. (2) din Codul penal, în cazul infracțiunii de cumpărare de influență.

Tot astfel, rațiunea reglementării cauzelor generale de nepedepsire prevăzute la art. 34 (desistarea și împiedicarea producerii rezultatului) și la art. 51 (împiedicarea săvârșirii infracțiunii) din Codul penal a vizat încurajarea făptuitorului la o atitudine pozitivă după momentul punerii în executare a hotărârii infracționale, care să conducă la împiedicarea consumării infracțiunii. O astfel de posibilitate nu ar trebui să fie împiedicată printr-o altă reglementare care, prin consecințele sale, să descurajeze persoana să revină asupra hotărârii infracționale.

În fine, tot cu titlu de exemplu, în situația cauzei de nepedepsire prevăzute de art. 266 alin. (3) din Codul penal, imperativul protejării relațiilor de familie ar exclude un efect punitiv și pentru magistratul care nu denunță fapta penală săvârșită de un membru de familie.

În reglementarea anterioară Legii nr. 303/2022, era prevăzută, la art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, abaterea disciplinară constând în *manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu.*

O astfel de abatere disciplinară nu a mai fost preluată în noua reglementare, deși Consiliul Superior al Magistraturii a susținut necesitatea menținerii acesteia.

Contextul care a generat prezenta analiză este, potrivit celor reținute de Plen, de natură să evidențieze utilitatea unei reglementări similare și în cuprinsul noii legi privind statutul judecătorilor și procurorilor, într-o variantă adaptată care să ofere o soluție pentru acele situații în care magistrații săvârșesc o infracțiune pentru care nu mai poate fi angajată, însă, răspunderea penală întrucât a intervenit una dintre cauzele care, potrivit legii, atrage clasarea pe lipsă de obiect sau încetarea procesului penal.

O astfel de reglementare este reclamată de necesitatea apărării prestigiului justiției care este grav afectat prin fapte prevăzute de lege ca infracțiuni, pentru care s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, în situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Codul de procedură penală, săvârșite de persoane ce au calitatea de judecător sau procuror. Astfel de fapte sunt în mod evident incompatibile cu statutul de magistrat, motiv pentru care legislația în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor trebuie să ofere instrumentele necesare pentru apărarea prestigiului justiției prin sancționarea comportamentelor neconforme acestei valori.

Suplinirea acestei deficiențe a reglementării actuale s-ar putea realiza prin completarea art. 271 din Legea nr. 303/2022 cu o nouă abatere disciplinară, care să permită sancționarea *faptelor care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, prevăzute de lege ca infracțiuni, pentru care s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, în situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.*

În raport de specificul situațiilor vizate de prezenta analiză, care implică desfășurarea prealabilă a unui proces penal, finalizat cu constatarea incidenței uneia dintre cauzele prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Codul de procedură penală, cu consecința trecerii unei perioade îndelungate de la data săvârșirii faptei până la data începerii procedurii disciplinare, Plenul apreciază că, pentru o astfel de abatere disciplinară, se impune și reglementarea unui regim specific al prescripției răspunderii disciplinare. În caz contrar, mecanismul preconizat ar fi lipsit de orice eficiență în condițiile în care termenul de prescripție prevăzut de reglementarea actuală s-ar împlini, în cele mai multe dintre situații, înainte de finalizarea procesului penal.

Astfel, potrivit art. 53 alin. (2) din Legea nr. 305/2023 privind Consiliul Superior al Magistraturii, răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor se prescrie în termen de 4 ani de la data săvârșirii abaterii disciplinare. Termenul de prescripție a răspunderii disciplinare se suspendă pe întreaga durată a suspendării judecării acțiunii disciplinare. Răspunderea disciplinară se prescrie oricâte suspendări ar interveni, dacă termenul de 4 ani este depășit cu încă un an.

Plenul apreciază că, pentru a asigura eficiența mecanismului propus, ar fi utilă o reglementare care să statueze că momentul la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii pentru noua abatere disciplinară este reprezentat de data rămânerii definitive a soluțiilor de clasare sau încetare a procesului penal.

Tot astfel, o reglementare cu efect similar trebuie stabilită și pentru magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

În același timp, este necesară corelarea noilor prevederi cu dispozițiile Legii nr. 303/2022 referitoare la consecințele clasării sau încetării procesului penal față de un judecător sau procuror.

Pentru aceste considerente, Plenul apreciază necesară modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, sens în care formulează următoarele propuneri:

I. Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1102 din 16.11.2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 200, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de alin. (2) și (3), în cazul în care clasarea sau încetarea procesului penal au fost dispuse pentru una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, repunerea în situația anterioară a judecătorului sau procurorului și plata drepturilor bănești de care a fost lipsit pe perioada suspendării din funcția de execuție sau, după caz, pe perioada întregului mandat al funcției de conducere pe care nu l-a putut exercita din pricina suspendării se dispune după finalizarea procedurii disciplinare pentru abaterea prevăzută la art. 271 lit. ș), dacă nu a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură.”

2. La articolul 203, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 203 - (1) În termen de cel mult 3 zile de la rămânerea definitivă a ordonanței de clasare sau a hotărârii pronunțate într-o cauză penală față de un judecător sau procuror, procurorul sau instanța de executare comunică secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii o copie a ordonanței sau a hotărârii.”

3. La articolul 203, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care clasarea sau încetarea procesului penal au fost dispuse pentru una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

procedură penală, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii sesizează Inspekția Judiciară pentru efectuarea de verificări cu privire la abaterea disciplinară prevăzută la art. 271 lit. ș).”

4. La articolul 214, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Prin derogare de alin. (3), în cazul în care clasarea sau încetarea procesului penal au fost dispuse pentru una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, repunerea în situația anterioară a judecătorului sau procurorului și plata pensiei de serviciu de care a fost lipsit ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale sau, după caz, diferența dintre aceasta și pensia din sistemul public încasată după punerea în mișcare a acțiunii penale se dispune după finalizarea procedurii disciplinare pentru abaterea prevăzută la art. 271 lit. ș), dacă nu a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură.”

5. La articolul 271, după litera s), se introduce o nouă literă, lit. ș), cu următorul cuprins:

„ș) faptele care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, prevăzute de lege ca infracțiuni, pentru care s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, în situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.”

6. La articolul 277, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În situația în care acțiunea disciplinară are ca obiect abaterea disciplinară prevăzută la art. 271 lit. ș), probele din procesul penal pot fi folosite și în procedura disciplinară, dacă au fost legal administrate.”

7. La articolul 280, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (6), cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la alin. (5), în cazul prevăzut la art. 271 lit. ș), sancțiunea disciplinară se aplică în maximum 30 de zile de la finalizarea cercetării prealabile, dar nu mai târziu de 3 ani de la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau, după caz, a hotărârii de încetare a procesului penal.”

II. Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1105 din 16.11.2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 47, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 47 - (1) În cadrul cercetării disciplinare prealabile se stabilesc faptele și urmările acestora, împrejurările în care au fost săvârșite, precum și orice alte date concludente din care să

*se poate aprecia asupra existenței sau inexistenței vinovăției. Ascultarea celui în cauză și verificarea apărărilor judecătorului sau procurorului cercetat sunt obligatorii. Refuzul judecătorului sau procurorului cercetat de a face declarații ori de a se prezenta la cercetări se constată prin proces-verbal și nu împiedică încheierea cercetării. Judecătorul sau procurorul cercetat are dreptul să cunoască toate actele cercetării și să solicite probe în apărare. **Dispozițiile art. 49 alin. (11¹) se aplică în mod corespunzător.***

2. La articolul 47, după alineatul (7) se introduce un nou alineat, alin. (8), cu următorul cuprins:

„(8) Prin derogare de la alin. (7), în cazul prevăzut la art. 271 lit. ș) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, acțiunea disciplinară poate fi exercitată de către inspectorul judiciar în termen de 30 de zile de la finalizarea cercetării disciplinare prealabile, dar nu mai târziu de 2 ani de la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau, după caz, a hotărârii de încetare a procesului penal.”

3. La articolul 49, după alineatul (11) se introduce un nou alineat, alin. (11¹), cu următorul cuprins:

„(11¹) În situația în care acțiunea disciplinară are ca obiect abaterea disciplinară prevăzută la art. 271 lit. ș) din Legea nr. 303/2022, probele din procesul penal pot fi folosite și în procedura disciplinară, dacă au fost legal administrate.”

4. La articolul 52, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Pe durata procedurii disciplinare, soluționarea cererii de acordare a pensiei de serviciu se suspendă până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare. Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii va informa Casa Națională de Pensii Publice cu privire la apariția uneia dintre situațiile prevăzute de prezentul articol care are ca efect suspendarea sau reluarea procedurii de soluționare a cererii de acordare a pensiei de serviciu. Informarea cuprinde elementele necesare pentru aplicarea măsurii respective de către casele teritoriale de pensii, inclusiv datele de identificare a persoanei, temeiul de drept al măsurii, precum și data de la care se aplică. Dacă față de judecător sau procuror s-a dispus clasarea sau încetarea procesului penal, pentru vreuna dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e), f) și g) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile prezentului alineat se aplică și în perioada cuprinsă între data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau a hotărârii de încetare a procesului penal și data începerii procedurii disciplinare.”

5. La articolul 53, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

„(3) Prin derogare de la alin. (2), în cazul prevăzut la art. 271 lit. ș) din Legea nr. 303/2022 termenul de prescripție a răspunderii disciplinare începe să curgă de la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare sau, după caz, a hotărârii de încetare a procesului penal.”

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 39 alin. (5) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art. I – Sesizează Ministerul Justiției cu propuneri de modificare și completare a Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Art. II – Prezenta hotărâre se comunică Ministerul Justiției.

Data în București, la data de 26 octombrie 2023

Judecător Daniel GRĂDINARU
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

